

בתי המשפט

בית משפט מחוזי נצרת		עש 000111/09
בפני:		כב' השופט בנימין ארבל
תאריך:		28/12/2009

בעניין: ד"ר מישל ביטאר

המעורר

נגד

1. משרד הבריאות
2. כב' השופט בדימוס ורדי זיילר

המשיבים

פסק דין

רקע:

המעורר הינו רופא אורתופד בכיר בעל ותק במקצוע, אשר הועסק כמנהל מחלקה אורתופדית בבית חולים וכן כרופא מומחה במרפאות קופת חולים, אשר הורשע, ביום 18/2/06 בשלושה אישומים, על פיהם ביצע עבירות של מעשים מגונים בנסיבות מחמירות ב - 3 מן המטופלות שלו, אשר נעשו בארבע הזדמנויות שונות. בית משפט השלום גזר את דינו של המעורר ל - 9 חודשי מאסר בפועל, עונש אשר הופחת ע"י ערכאת הערעור ל - 6 חודשי מאסר, אשר רוצו על דרך של ביצוע עבודות שרות.

2. לאחר הרשעתו של המעורר, הוגשה נגדו קובלנה ע"י מנכ"ל משרד הבריאות ובה עתר המנכ"ל לשלילת רשיונו לעסוק ברפואה לצמיתות. העניין הובא בפני המשיב מס' 2 [להלן: "המשיב"], אשר לו הואצלו סמכויות שר הבריאות לדון בענין, על פי הוראת סעיף 41 לפקודת הרופאים (נוסח חדש) התשלי"ז - 1976 (להלן: "הפקודה").

קודם להבאת עניינו של המעורר בפני המשיב, ניתנה לו הזדמנות להתגונן לפני ועדה, אשר מונתה בהתאם להוראת סעיף 44 לפקודה (להלן: "הוועדה").

3. ואכן, הועדה שמעה את טענות בעלי הדין, והמציאה דין וחשבון, אשר הועבר לעיונו של המשיב מס' 2. בהמלצותיהם נחלקו חברי הוועדה. אנשי הרפואה מבין חברי הוועדה, היו"ר ד"ר דודי גרוס וד"ר דוד הנדל, סברו, נוכח העובדה כי ערב הדיון היה המעורר מושעה מעיסוקו כרופא זה משך כ- 3 שנים, מן הראוי להמליץ על התליית רשיונו של

בתי המשפט

עש 000111/09		בית משפט מחוזי נצרת	
28/12/2009		בפני: כב' השופט בנימין ארבל	
תאריך:			

1 המערער לעסוק במקצוע למשך שנתיים. מנגד, סברה ב"כ היועמ"ש, עו"ד רותי הורן כי מן
2 הראוי להתלות את רשיונו לתקופה של 7 שנים.

3
4 4. משהובא עניינו של המערער בפני המשיב וזה שקל את כל השיקולים הרלוונטים, כפי
5 שהביאה הוועדה בפניו, הוציא המשיב צו לפיו יותלה רשיונו של המערער למשך 5 שנים.
6 וכה נימק המשיב את החלטתו:

7
8 "לי נראה שהדבר הדומיננטי שיש להביא בחשבון במקרה זה הוא שאין
9 מדובר באירוע חד פעמי, שיכול שיהיה תוצאה של אובדן שליטה רגעי וחד
10 פעמי, אלא מעשה החוזר על עצמו פעם אחר פעם. יש בכך כדי להצביע על
11 "אורח חיים" כמעט מתוכנן של ביצוע עבירות מין. לא מצוקת המטופלות,
12 לא בלמים של מגבלות מקצועית ולא סיבות אחרות גרמו לנקבל לחדול
13 ממעשיו.

14
15 חזרה הולכת ונשנית כזו על מעשים חמורים כל כך, מצביעה על היות
16 הנקבל סכנה למטופלות על ידו. ענישה משמעתית קלה בנסיבות כאלו,
17 יכולה לשדר מסר מוטעה לציבור כולו, כמו גם לקהילת הרופאים.

18
19 הענישה שהוצעה ע"י נציגת היועץ המשפטי בוועדה, 7 שנות התליית
20 רשיון, הולמת יותר את המקרה. עם זאת, אי אפשר שלא להביא בחשבון 3
21 שנות שלילת רשיון עד כה, ובהביאי בחשבון עובדה זו, אני מורה על
22 התליית רשיון הנקבל למשך 5 שנים (שביחד עם השלילה עד כה, תביא
23 את כלל תקופת ההתליה ל – 8 שנים), זאת החל מיום
24 15.5.09".

25
26 על אורכה של תקופת ההתליה האמורה, הוגש ערעור זה, שהונח לפתחי.

הערעור:

27
28 ב. 4. לטענת המערער, הורה המשיב על התליית רשיונו לתקופה של 5 שנים, תוך שהוא מבסס
29 את החלטתו על נתון שגוי, לפיו הותלה רשיונו, במהלך ניהול ההליכים הפליליים נגדו,
30 31

בתי המשפט

עש 000111/09	בית משפט מחוזי נצרת	
תאריך: 28/12/2009	כב' השופט בנימין ארבל	בפני:

1 לתקופה של 3 שנים בלבד, בעוד שבפועל, נאסר עליו לעסוק במקצועו למשך תקופה של
2 שלוש שנים ו- 8 חודשים. בצו שהוצא ע"י המשיב, נאמר מפורשות, כי הוא מביא בין
3 שיקוליו את "3 שנות שלילת הרשיון עד כה, ובהביאי בחשבון עובדה זו, אני מורה על
4 התליית רשיון הנקבל למשך 5 שנים (שביתח עס השלילה עד כה תביא את כלל תקופת
5 ההתלייה ל- 8 שנים)".

6
7 שגגה זו, שמקורה בדו"ח הוועדה, גרמה לכך, שתקופת ההתליה הכוללת שהושתה על
8 המערער תהא ארוכה ב- 8 חודשים מהעונש שהמשיב עצמו ציין כי הוא משית על
9 המערער.

10
11 המערער ער לכך כי במהלך התקופה, התאפשר לו, על פי צו בית המשפט המחוזי,
12 והוראות מנכ"ל משרד הבריאות, לעסוק ברפואה בחלק מן התקופה, בתנאים מגבילים.
13 אולם, בפועל, לא יכול היה לעסוק ברפואה פרט לתקופה של 3 חודשים, בהם עסק כרופא
14 במרפאה בקהילה, ואותם לא הביא במניין ימי השעייתו.

15
16 6. טענתו השניה של המערער הינה כי היה על המשיב לאמץ את דעתם של רוב חברי הוועדה,
17 שהמליצו על התליית רשיונו למשך שנתיים בלבד. לשיטתו, מן הראוי שחוות דעת רוב
18 חברי הוועדה תתווה את החלטת המשיב בענין שלגביו שמעה הוועדה את הנקבל
19 והתרשמה מטיעונו. שכן המשיב עצמו לא שמע את טיעונו. אלמלא כן, אין משמעות לכך
20 שהנקבל נשמע בפני הוועדה בלבד- הליך שאינו תקין, לדעתו. שכן, אין אח ורע בשיטתו
21 למצב זה, בו נגזר דינו של אדם, מבלי שניתנה לו זכות הטיעון בפני הגוף האמור לגזור את
22 עונשו. ומוסיף לענין זה המערער וטוען, כי המשיב אף לא נימק מדוע זה בחר להחמיר עם
23 המערער בניגוד לדעת הרוב.

24
25 7. טענתו השלישית של המערער נוגעת לכך שהמשיב לא נתן משקל הולם לטיעונו השונים
26 לצד הקולא העומדים לזכותו, וביניהם העובדה כי בית המשפט המחוזי בחר להקל
27 בעונשו במסגרת הדיון בערעורו, בקובעו, כי מעשיו לא היו בדרגת חומרה גבוהה; נסיונו
28 הרב כרופא ומומחיותו; מכתבי המלצה רבים ועדויות אופי באשר לאופיו; מקצועיותו
29 ותרומתו לקהילה ולמשפחתו ואף את העובדה כי התליית רשיונו לעסוק ברפואה למשך 5
30 שנים מהווה משום "גזירת מוות כלכלי ומקצועי על המערער".

בתי המשפט

עש 000111/09		בית משפט מחוזי נצרת	
28/12/2009	תאריך:	כב' השופט בנימין ארבל	בפני:

1. נוכח כל אלה, מבקש המערער כי בית המשפט יקצר, באופן משמעותי, את תקופת התליית הרשיון שהושתה עליו, ויעמידה על שנתיים בלבד.
- 2.
- 3.
4. טיעוני המשיבים:
- 5.
6. המשיבים מבקשים כי בית המשפט יותיר את הצו נשוא הערעור בעינו. לשיטתם, גדרי התערבותו של בית המשפט בשיקול דעת המשיב מצומצמים לעילות הביקורת המוגדרות, אשר גובשו במשפט המנהלי. במסגרת זו לא ישים בית המשפט את שיקול דעתו במקום שיקול דעתה של הרשות המוסמכת, אשר נקבעה בחוק.
- 7.
- 8.
- 9.
- 10.
11. לגוף הענין, טוענים המשיבים, כי הצו נשוא הערעור הינו שקול וחולם את הנסיבות, כאשר בית המשפט לא ימהר להתערב בהחלטה הנוגעת לאמצעי המשמעת שננקטו, כל עוד אין בהם סטיה מהותית משיקול דעת ראוי.
- 12.
- 13.
- 14.
15. במקרה שלפנינו, שקל המשיב את כל הטיעונים, הן לצד החומרא והן לצד הקולא. כל אלה מצאו ביטוי ראוי בהחלטתו, שהינה שקולה ומאוזנת, נוכח התנהגותו הבלתי ראויה של המערער.
- 16.
- 17.
- 18.
19. המשיב לא היה מחוייב לפעול לפי המלצת הוועדה ושיקול הדעת הסופי נתון לו. הוועדה מהווה משום כלי עזר ליד המשיב, אשר תפקידה לרכז את החומר הרלוונטי, לגבש את הראיות, לשמוע את טיעוני הנקבל ולהניח את דעתה בפניו. סמכות ההחלטה נתונה, באופן בלעדי, למשיב, וזה אכן עשה שימוש ראוי בסמכותו זו, תוך שקילת כל השיקולים, כולל אלה שהובאו ע"י המערער בפני הוועדה, וגיבש החלטתו בהסתמך על נימוקים מקצועיים ענייניים.
- 20.
- 21.
- 22.
- 23.
- 24.
- 25.
26. באשר לחישוב תקופת ההתליה, טוענים המשיבים כי בפועל, הותלה רשיונו של המשיב לעסוק ברפואה, קודם שעניינו חובא בפני המשיב, למשך 28 חודשים בלבד. שכן, על פי החלטת בית המשפט המחוזי בנצרת והחלטת מנכ"ל משרד הבריאות, על פי המלצת הוועדה, רשאי היה המערער לשוב ולעסוק באופן מוגבל במקצועו. כך שרק ביום 25/3/07, לאחר הרשעתו, הותלה רשיונו לעיסוק ברפואה באופן מלא וזאת עד ליום מתן החלטת
- 27.
- 28.
- 29.
- 30.

בתי המשפט

עש 000111/09		בית משפט מחוזי נצרת	
28/12/2009	תאריך:	כב' השופט בנימין ארבל	בפני:

1 המשיב, כאשר קודם לכן יש למנות אך ורק את התקופה בה היה מנוע לחלוטין מלעסוק
2 ברפואה – תקופה שאינה עולה על שנתיים וארבעה חודשים.

דיון:

3
4
5
6 טענת המשיבים, לפיה יבחן בית משפט זה ערעור לפי פקודת הרופאים, בעד למשקפיים
7 בהם בוחן בית המשפט לעניינים מנהליים, החלטה של רשות מנהלית, אינה מקובלת עלי.
8 כעולה מהוראת סעיף 47 לפקודת הרופאים, נתונה לנפגע מצו לפי סעיף 41, זכות ערעור,
9 המחוקק לא גדר ולא הגביל את סמכויותו של בית המשפט המחוזי בדונו בערעור. ואכן,
10 ברוח זו פסק בית המשפט העליון בע"א 3425/90 ד"ר אלכסנדר פינסטרבוס נ' שר
11 הבריאות פד"י מ"י (1), עמ' 321, 330 [1991]:

12
13 "בבואנו לבחון את קביעותיה העובדתיות של הוועדה, נעשה כן על פי
14 הכללים המנחים אותנו שעה שאנו מתבקשים לשקול התערבות
15 באמצעיה של דרגה שיפוטית נמוכה יותר..."

16
17 אמנם, בית המשפט התייחס כאן לממצאי הוועדה, שהינה כלי עזר בידי המשיב, אולם,
18 בה בעת, המלצותיה של הוועדה – שהיא השומעת את טיעוני הצדדים, ומניחה את
19 ממצאיה בפני המשיב – מהוות מקשה אחת עם החלטתו של המשיב (ראה שם, עמ' 329).
20 בע"א 4693/90 ד"ר אלפרד סוסאן נ' שר הבריאות, פד"י מ"י (1), 309 (1991), עליו נסמכו
21 המשיבים, ואשר בו חזר בית המשפט העליון על דברים שנאמרו בע"א 3425/90 הנ"ל, בחן
22 בית המשפט את החלטתו של המשיב מבעד למשקפיו של בית המשפט של ערעור. (וראה
23 גם ע"א 412/90 ד"ר משה אליהו נ' שר הבריאות, פד"י מ"ד (4), 422 (1990), ע"ש 334/08
24 אלה רוסו נ' מ"י פדאור (לא פורסם) 08 (43), 441) בו נקט בית המשפט העליון באמות
25 מידה של ערכאת ערעורים, בבחנו את שיקולי המשיב לגופם ובהחליטו להקל עם
26 המערער, לאחר בחינת שיקולים אלה לגופם).

27
28 14. עם זאת, יש לזכור ולהזכיר למערער, כי ערכאת הערעור לא תמהר להתערב בעונש
29 משמעתי שקבע המשיב, בדיוק כשם שערכאת הערעור לא תיטה להתערב בעונש שנקבע
30 ע"י הערכאה הדיונית, אלא אם כן מדובר בסטיה מהותית ממידת הענישה המקובלת,
31 משגה בשיקול הדעת או החטאת מטרתו של העונש (רע"א 4693/90 הנ"ל בעמ' 316).

בתי המשפט

עש 000111/09	בית משפט מחוזי נצרת	
תאריך: 28/12/2009	כב' השופט בנימין ארבל	בפני:

15. ההליך הדיוני בפני המשיב היה הליך יחודי, אשר מעטים דוגמתו. המשיב אינו שומע בעצמו את טענות הצדדים, באופן אשר זכות הטיעון הנתונה למערער, כראוי וכמקובל, נפגעה במידה מסויימת. שכן, אין באפשרותו להשמיעה בעצמו בפני המשיב. ב"כ המערער מלין על פגיעה זו בזכויותיו של המערער שאינה עולה בקנה אחד עם עקרונות חוקתיים ראויים. עם זאת, עלי לציין כי ניתנה למערער הזכות להעלות את טענותיו בפני הוועדה על פי ס' 44 (א) לפקודה. בית המשפט העליון הכיר בדרך זו כדרך מקובלת. ואכן, ברע"א 6179/05 סילביה זליקוביץ נ' כב' השופט (בדימוס) ורדי זיילר פדאור (לא פורסם) 07 (28) 575, קבע בית המשפט כי:

"ההשקפה המקובלת היא כי הוועדה היא כלי עזר חשוב ומשמעותי, של עמדתו – משקל רב. תפקידה אינו מצטמצם בשמיעת הראיות וגיבוש הממצאים אלא כולל אף מתן המלצות באשר לסנקציה המשמעית שצריך (או לא צריך) לנקוט במקרה המדובר בו. ההמלצות חשובות לא פחות מהממצאים שנקבעו והגשתן לגיטימית וראויה".

ואילו ברע"א 4693/90 הנ"ל (סוסאן), מצאנו בעמ' 313:

"אכן הוועדה איננה בגדר בית - דין משמעתי, ולא נמסרו לה כל סמכויות החלטה. סמכויות אלה מסורות אמנם לשר בלבד, אך השר רשאי להשתמש בוועדה זו או אחרת שימנה ככלי עזר לצורך גיבוש החלטתו (ראה ע"א 325/85 (1)). תפקידה העיקרי של הוועדה הוא בריכוז החומר הרלוואנטי, בגיבוש הראיות ובכלל זאת שמיעת הגנת הנקבל. אך בכך לא מתמצא תפקידה, שהרי אך טבעי הוא, כי כדי להיות לעזר לשר, והרי לכך נועדה, תדווח הוועדה לשר על הליכים שמתקיימים לפניה ועל ראיות שנתגבשו ותביע דעתה בפניו באשר למסקנות הנראות לה כעולות מן החומר שהיה לפניה (ראה גם בג"ץ 78/71 (2) בעמ' 241 – 243 והאסמכתאות שם)".

(וראו גם ע"א 3425/90 ד"ר פינסטרבוס הנ"ל בעמ' 329).

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

בתי המשפט

000111/09 עש		בית משפט מחוזי נצרת	
28/12/2009	תאריך:	כב' השופט בנימין ארבל	בפני:

1 בידי המשיב בבואו לדון בעניינו של רופא שסרח. עם זאת, הסמכות להחליט בקובלנה
2 הינה סמכותו הבלעדית של השר, כפי שנמצא לנו בע"א 4693/90 (פס"ד סוסאן) בעמ' 313.

3
4 "אין חולק, כי הסמכות להחליט בקובלנה מסורה לשר, ולו בלבד.
5 מסמכות זו אין הוא רשאי להתנער תוך מסירתה לאחרים. שר הבריאות
6 לא יאציל מסמכותו זו לאחרים, וממילא הוועדה שימשה ליד השר
7 כוועדה מייעצת בלבד".

8
9 ואילו בע"א 325/85 (לא פורסם) צוטט בפס"ד סוסאן בעמ' 314 נאמר:

10
11 "לא נוכל לקבל גישה זו. הסמכות לנקוט באמצעים נגד רופא היא
12 סמכותו של השר (סעיף 41 לפקודת הרופאים) והוועדה אינה אלא כלי
13 עזר – אם כי בעל חשיבות רבה – לשר בגיבוש החלטתו. על כן רשאי
14 השר לסטות מהמלצת הוועדה אם הוא סבור שאין מקום לאמצה...".

15
16 וראה גם ע"א 50/91 ד"ר אדגר סבן נ' שר הבריאות פד"י מ"ז (1) 27, 32 [1993].

17
18 במקרה שבפנינו, הביאה הוועדה בפני השר את כל השיקולים הרלוונטים לכל טיעוניו של
19 המערער. נכון אמנם כי בצו שהוצא מלפני המשיב לא הופיעו כל הטיעונים שנטענו מפני
20 המערער, אולם כאמור, יש לקרוא את החלטתו יחד עם המלצות הוועדה.

21
22 על כן, אין לומר, כי בפני המשיב לא עמדו כל השיקולים הרלוונטים, כאשר המשיב עצמו
23 מחוייב היה להפעיל את שיקול דעתו העצמאי.

24
25 17. מקריאת הכרעת הדין וגזר הדין שניתנו במשפטו הפלילי של המערער בבית משפט השלום
26 וכן אף מקריאת פסק דינה של ערכאת הערעור מפני כב' השופטת הלמן, עולה חומרתם של
27 מעשי הנאשם. מסכים אנו כי עם חברתי הנכבדה, השופטת הלמן, כי לו היינו עורכים
28 מדרג של עבירות מין, לא היינו מציבים את מעשיו של המערער בראש המדרג, אלא סמוך
29 לתחתיתו. עם זאת, עדין יש לבחון את מעשיו של המערער על פי נסיבות ביצוע העבירות.
30 בחינה זו אינה מקלה עמו. המערער ניצל את מעמדו כרופא בכיר, ואת ההזדמנויות שנקרו
31 לו במהלך ביצוע מלאכתו, לא פעם ולא פעמיים, על מנת לפגוע בלקוחות תמימות, אשר

בתי המשפט

עש 000111/09		בית משפט מחוזי נצרת	
תאריך: 28/12/2009		כב' השופט בנימין ארבל	בפני:

1 באו למצוא אצלו מזור, תוך שהן נותנות בו אמונו וסומכות עליו כי לא יפגע בהן. מרופא,
2 כדוגמתו של המערער, מצפה הציבור כי ידע לכבוש את יצרו ולנהוג כפי רמת האמון
3 הראויה, הנדרשת ממנו, כמי שמופקד על בריאותו ושלמות גופו של ציבור מטופליו.
4 המטופל מפקיד את סודותיו הצנועים ביותר, את גופו וצנעת גופו בידי הרופא, תוך שהוא
5 מצפה ממנו, כי הוא ימלא אחר שבעת הרופא שנשבע וינהג בצנעת גופו במידת הכבוד
6 הראויה למטרה לשמה הופקד הגוף בידיו – למתן טיפול רפואי בלבד. בין הרופא לציבור
7 אמורים לשרור יחסי אמון ברמה הגבוהה ביותר, ואל לו לפגוע באמון זה.

8
9 במקרה שלפנינו, הפר המערער את חובת האמון המוגברת שהוא חב ביחס ללקוחותיו.
10 הפרת חובת אמון זו, נעשתה תוך ניצול מערכת היחסים המיוחדת שבין המטופל לרופאו.
11 מילוי תפקידו של המערער כרופא מומחה, מקנה לו אין ספור הזדמנויות לפגוע
12 במטופלותיו, כאשר הוא הוכיח עצמו כמי שאינו מסוגל להתגבר על הפיתויים ונתן, מספר
13 פעמים, ליצרו לגבור עליו. בנסיבות אלה אין תימה איפוא כי המשיב בחר להחמיר עם
14 המערער והורה על הרחקתו מעיסוק ברפואה, ומן הפיתויים, האמורים להיקרות בדרכו,
15 למשך תקופה ממושכת.

16
17 שיקולים אלה הינם סבירים וחולמים ענישה ראויה שמשמעה התליית רשיון העיסוק
18 לעסוק ברפואה משך מספר שנים.

19
20 עם זאת, כאמור לעיל, ראינו כי המשיב הדגיש כי בכוונתו להעמיד את התקופה הכוללת,
21 בה יורחק המערער מטיפול במטופלים למשך 8 שנים. אגב כך, עשה המשיב, כאמור,
22 שימוש בנתון לקוי, שמקורו בהמלצות חברי הוועדה.

23
24 כעולה מן הנתונים שהביא המערער, ולא נמסרו למשיב, כעולה מחוות דעת חברי הוועדה,
25 הרי פרט לתקופה של 3 חודשים, מאז הושעה לראשונה, נבצר ממנו לטפל בחולים
26 ולמעשה לא יכול היה לעסוק במקצועו. נכון אמנם, כי בחלק מהתקופה יכול היה לעסוק
27 ברפואה באופן מוגבל. אולם בפועל, היה עיסוקו זה מוגבל למדי כאשר, איני רואה סיבה
28 מדוע זה אין לקבל את טענותיו, כי האיסורים שהוטלו עליו, מנעו ממנו עיסוק זה בפועל.

29
30 בנסיבות אלה, כאשר ברי כי המשיב פסק על סמך נתון שגוי, הרי מן הראוי שערכאת
31 הערעור תתערב בצו שהוצא מלפניו תוך שקילת הנתון הנכון.

בתי המשפט

עש 000111/09		בית משפט מחוזי נצרת	
28/12/2009	תאריך:	כב' השופט בנימין ארבל	בפני:

20. על כן, אני מחליט כי מן הראוי להביא, בין השיקולים לקביעת תקופת ההשעיה, אף את התקופה בה הותלה רשיונו של המערער לעסוק ברפואה באופן חלקי, ולנכות תקופה זו מתקופת ההשעיה הכוללת.

בהתאם, אני מקבל את הערעור באופן חלקי, ומורה כי תקופת ההשעיה תופחת ב – 8 חודשים, ותועמד על תקופה של 52 חודשים במקום 5 שנים, כקביעת המשיב.

ניתן היום י"א בטבת, תש"ע (28 בדצמבר 2009) בהעדר.

המזכירות תשלח העתק פס"ד זה לבאי כוח בעלי הדין.

בנימין ארבל, שופט

מירב. 16